اخبار کوتاه

افتتاح نمایشگاه اختصاصی ایران در قطر

سخنگوی وزارت صمت گفت: نمایشگاه کشورمان در دوحه قطر آخرین نمایشگاه تا پیش از آغاز جام جهانی فوتبال بوده و بازدید نمایندگان تجاری سایر کشورها از این نمایشگاه بیشتر از همیشه فراهم است.

به گزارش پیام آشنا، امید قلیچاب گفت: نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران در دوحه از ۲۵ تا ۲۸ مهرماه دایر است و ۱۴ شرکت ایرانی در گروه کالایی صنایع غذایی، صنایع دستی، زعفران، خدمات تجاری و بیمه سیستم‌های پیشرفته اطفا احتراق صنعتی، چرم و فناوری نفت و گاز، توانمندی‌ها و کالاهای خود را در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌دهند.

سخنگوی وزارت صمت از برگزاری جام جهانی فوتبال در کشور قطر به عنوان یک فرصت بی نظیر برای توسعه تجاری و گردشگری نام برد و گفت: قرار است در حاشیه این نمایشگاه مذاکرات تجاری با طرف قطری در موضوعات مورد علاقه برگزار شود.

گفتنی است نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران دیروز با حضور محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس جمهور و علیرضا پیمان پاک رئیس سازمان توسعه و تجارت در دوحه قطر افتتاح شد.

دومین محصول جدید ایران‌خودرو در سال جاری رونمایی شد

گروه صنعتی ایران‌خودرو دیروز در مراسمی دومین محصول جدید خود در سال ۱۴۰۱ (پروژه TF۲۱) را رونمایی کرد.

به گزارش پیام آشنا، گروه صنعتی ایران‌خودرو در مراسمی با حضور رئیس سازمان ملی استاندارد ایران، از جدیدترین محصول خود در قالب پروژه TF۲۱ که دومین محصول جدید ایران‌خودرو در سال جاری (پس از ری‌را) است، رونمایی کرد.

این پروژه با دستور مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، پس از بازدید رئیس جمهوری از گروه صنعتی ایران‌خودرو و صدور فرمان هشت بندی که یکی از مضامین آن به توسعه محصولات جدید تاکید دارد، کلید خورده است.

طبق تاکید این مدیر صنعتی برنامه‌ریزی شد تا در کنار توسعه محصول ری‌را که در سال ۱۴۰۱ رونمایی شد، در سگمنت دیگری اقدام به تولید محصول شود.

محصول پروژه TF۲۱ در کلاس لعابدی B تولید خواهد شد که جامعی سرنشین از اولویت‌های این پروژه است که با هدف حرکت به سمت پلتفرم‌های جدید و به‌روز و مطابق استانداردهای ۸۵گانه تعریف و تدوین شده است.

۵۱۵ هزار خانه خالی به سازمان مالیاتی گزارش شد

براساس پیگیری‌های انجام شده از سازمان امور مالیاتی، در مجموع ۵۱۵ هزار و ۴۹۳ هزار خانه خالی به این سازمان معرفی شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از صدا و سیما، به منظور اجرا نمودن دریافت مالیات از واحدهای مسکونی خالی موضوع ماده ۵۴ مکرر اصلاحی مصوب ۵ آذر ۱۳۹۹ قانون مالیات‌های مستقیم و جز ۲ بند ط تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور و اطلاعات تکمیلی و به روز شده دریافتی از وزارت راه و شهرسازی دریافت شده از درگاه سامانه املاک و اسکان کشور تعداد ۵۱۵ هزار و ۴۹۳ واحد مسکونی خالی شناسایی و اعلام شده است.

مالیات موضوع بند مذکور بر اساس دستورالعمل نحوه محاسبات مالیات واحدهای مسکونی خالی مورخه ششم مهرماه سال ۱۴۰۰ محاسبه و مرائب از طریق پیامک و بارگذاری در درگاه خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی به مالکان واحدهای مسکونی خالی اعلام شده است.

با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی امکان عدم پذیرش مالیات اعلام شده به دلیل عدم خالی بودن واحد مسکونی و یا عدم مالکیت و سایر موارد و هدایت اشخاص به درگاه سامانه املاک و اسکان وزارت راه و شهرسازی برای ثبت ویرایش و حذف اطلاعات تعبیه شده است تا پس از بررسی وزارت راه و شهرسازی متعاقبا موارد به این سازمان اعلام شود.

پس از دریافت اطلاعات تکمیلی از وزارت راه و شهرسازی بابت پالایش موارد عدم پذیرش سازمان امور مالیاتی نسبت به صدور برگ مطالبه و ابلاغ آن به مالکان واحدهای خالی اقدام خواهد نمود.

شایان ذکر است که در صورتی که برگه مطالبه صادر مورد پذیرش مالکان موصوف نباشد این اشخاص برابر مقررات قانون مالیات‌های مستقیم می‌توانند نسبت به آن اعتراض نمایند تا اعتراض ایشان در مراجع دادرسی مالیاتی حسب مقررات مورد رسیدگی قرار گیرد.

بورس

الزام شرکت‌های بورسی به صدور صورتحساب الکترونیکی

معاون مرکز تنظیم مقررات نظام پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان سازمان امور مالیاتی کشور گفت: شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس، از اول آبان‌ماه ۱۴۰۱ به‌عنوان اولین گروه فراخوان شده، مشمول اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و ملزم به صدور صورتحساب الکترونیکی هستند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سامانه مالیاتی ایران، افشین محمودیان در این باره گفت: به‌موجب قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، مودیان مشمول این قانون، علاوه‌بر عضویت در سامانه مودیان، موظف‌اند برای فروش کلیه کالاها و خدمات خود صورت‌حساب الکترونیکی صادر کنند و اطلاعات این صورت‌حساب‌ها را در مقاطع زمانی معین برای سازمان امور مالیاتی کشور ارسال کنند.

محمودیان گفت: طی دو روز گذشته شرکت‌های فعال در زمینه صنایع فلزی، صنایع غذایی، شرکت‌های نفت و پتروشیمی، صنایع کاغذ، چوب، و سایر شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی، شرکت‌های فعال در صنعت بیمه و صنایع خودرویی پذیرفته شده در بورس و فرابورس و همچنین شرکت‌های سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی، توسعه مولد نیروگاهی، فروشگاه‌های زنجیره‌ای افق کوثر، سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی، فجر انرژی خلیج فارس، گروه مپنا، سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی، سرمایه‌گذاری غدیر، صنعتی دریایی ایران، سرمایه‌گذاری ملی ایران و... در جلسات تبیین قانون و رفع ابهامات اجرایی آن حضور یافتند.

یک مسئول وزارت اقتصاد مطرح کرد:

اعطا ۱۰ درصد تسهیلات اشتغالزایی به طرح‌های دانش بنیان

رئیس بخش‌های اقتصادی معاونت اقتصادی وزارت اقتصاد و دارایی با تاکید بر حمایت از طرح‌های اشتغالزای دانش‌بنیان گفت: ۱۰ درصد تسهیلات طرح‌های اشتغالزایی باالولویت دانش‌بنیان اعطامی شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، آزاده داودی در نشست دانش افزایی و راهبری طرح‌های ملی و اشتغال محور که با حضور معاونان اشتغال و کارآفرینی جهاد دانشگاهی سراسر کشور روز دوشنبه ۲۵ مهر در مرکز تربیت مربی فنی و حرفه‌ای البرز برگزار شد، افزود: امادگی حمایت از طرح‌های اشتغالزایی جهاد دانشگاهی را بر اساس بند ب تبصره ۱۶ و همچنین بند الف تبصره ۱۸ داریم.

وی افزود: بر اساس این دو تبصره بودجه هایی برای حمایت از رسته‌های اولویت دار اشتغال در نظر گرفته شده است. در قالب تبصره ۱۶ حدود ۲۰۰۰ میلیارد تومان برای حمایت از طرح‌های اشتغال دستگاه‌ها در نظر گرفته شده است و وزارت اقتصاد و دبیرخانه مربوط به این تبصره‌ها آمادگی دارد مانند بنیاد برکت که سال گذشته از تسهیلات اولویت در زمینه حمایت از اشتغال استفاده کرد، برای اجرای برنامه های اشتغال از این تسهیلات استفاده کند.

داوودی با اشاره به اینکه جهاد دانشگاهی در زمینه اشتغال دانش آموختگان و توسعه مشاغل خلاقی در کشور تجارب و عملکرد خوبی داشته افزود: جهاد دانشگاهی هم پشتوانه علمی خوبی دارد و هم در گزارش هایی که ارائه می شود در زمینه اشتغال دانش آموختگان و توسعه کسب و کارهای خلاقی توانمندی خوبی کسب کرده است بنابراین علاقه‌مند هستیم این توانمندی‌ها بیش از گذشته در اختیار توسعه اشتغال کشور قرار گیرد.

وی تصریح کرد: در قالب بند ب تبصره شانزده و همچنین بند الف تبصره ۱۸ نزدیک به ۲۰۰ میلیارد تومان است و اولویت این بودجه‌ها برای مناطق محروم و استان‌های محروم است و انتظار داریم برای این استان‌ها نیز طرح‌های خوبی ارائه شود.

وی بر توسعه طرح‌های اشتغالزای دانش بنیان نیز تاکید و تصریح کرد: ۱۰ درصد بودجه‌های این طرح‌ها با اولویت دانش‌بنیان اعطامی شود.

مدیر کل کار البرز:

خیرین به کمک اشتغال زندانیان بیایند

مدیرکل تعاون کار و رفاه اجتماعی البرز بر مشارکت نیکوکاران در ارتقای آموزش و اشتغال زندانیان و خانواده آنان تاکید کرد.

به گزارش پیام آشنا، عبدالله دارایی در همایش انجمن خیرین کمک به آزادی زندانیان استان های البرز تهران که در کرج با حضور نیکوکاران و نیک اندیشان ستاد آزادی زندانیان برگزار شد با اشاره به برنامه‌های وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی در حوزه مشاغل خلاقی و آموزش زندانیان در اشتغال گفت: در بخش تقویت مشاغل خلاقی و آموزشهای لازم به زندانیان و خانواده های عزیز آنان در استان برنامه های خوبی در گذشته اجرا شده و هم برای آینده برنامه ریزی های مناسبی در بخش آموزش و تامین منابع اولیه جهت اشتغال و مشاغل خلاقی در قالب تسهیلات از سوی دستگاه های مرتبط وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی پیش بینی شده است اما بدون مشارکت نیکوکاران، خیرین و صاحبان صنایع در کمک به اشتغال زندانیان و خانواده های عزیزان آن محقق نخواهد شد.

رئیس شورای هماهنگی دستگاه‌های اجرایی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در استان البرز در ادامه گفت: هرجا حضور خیرین و نیکوکاران پررنگ بوده، مسیر موفقیت برای اجرای برنامه ها مثل مدرسه سازی، ساخت کتابخانه در بخش خیرین سلامت و همچنین ستاد دیه و آزادی زندانیان موفق بوده ایم و این موفقیت در سایه نیت پاک و خالصانه همه نیکوکاران نیست که عشق و علاقه و نوع دوستی در وجود آنها موج می زند.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان البرز در ادامه با اشاره به اقدامات قابل توجه نیکوکاران در ایجاد راه اندازی واحدهای تولیدی و صنعتی در استان البرز گفت: بیکاری عامل اصلی بسیاری از معضلات اجتماعی، فرهنگی و اشتغال، ضمانت کننده تحکیم بنیان خانواده و اجتماع است. توجه جدی به امر اشتغال، ارتقاء تولید، بهره وری و همچنین قطع وابستگی به واردات و رونق همه جانبه را در پی خواهد داشت و از نیکوکاران و خیرین عزیز می خواهیم به البرز به عنوان ایران رنگارنگ نگاه جدی داشته‌باشند.

الگوی کشت پاییزه در البرز اعلام شد

سرپرست سازمان جهاد کشاورزی استان البرز گفت: با عملیاتی شدن طرح الگوی کشت در استان می توان گام مهمی در خصوص اعلام الگوی تولید از محصولاتی که به آب فراوان در طول دوره رشد خود نیازمند هستند به سمت محصولات کم آب بر یا مقاوم به کم آبی و محصولات سازگار با شرایط اقلیمی و خشک ونیمه خشک در جهت مدیریت صحیح مصرف آب و افزایش بهره وری در بخش کشاورزی برداشت.

به گزارش پیام آشنا، عبدالرضا بازدار با اشاره به آغاز عملیات الگوی کشت پاییزه برای شروع سال زراعی جدید اظهار کرد: در سال زراعی جاری (۱۴۰۲-۱۴۰۱) ۹ هزار و ۶۰۰ هکتار گندم، هفت هزار و ۱۰ هکتارجو، یک هزار و ۱۰۰ هکتار کلزا و ۲۵۳ هکتار نخود در قالب الگوی کشت به البرز ابلاغ شده است.

سرپرست سازمان جهاد کشاورزی استان البرز افزود: در خصوص سایر محصولات تاکنون ابلاغیه‌ای اعلام نشده است که در زمان مقرر به محض حصول اطلاعات سطح کشت سایر محصولات، موارد اطلاع رسانی خواهد شد. برای اجرای الگوی کشت برش لازم به تفکیک شهرستان و محصول انجام شده و به مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ها جهت اجرا ابلاغ شده است.

وی افزایش کیفیت محصول، توسعه صادرات، تأمین امنیت غذایی مصرف کنندگان، اشتغالزایی و کارآفرینی، تنظیم بازار محصولات کشاورزی، حفاظت از منابع پایه آب و خاک، دانش‌بنیان کردن تولید در بخش کشاورزی و جلوگیری از ضایعات محصولات کشاورزی را از مزایای اجرای الگوی کشت برشمرد.

بازدار با اشاره به اینکه جهت اجرای هرچه بهتر الگوی کشت، مترصد دریافت بسته های حمایتی مربوط به حوزه آب و برق هستیم، افزود: این موضوع به عنوان ان یکی از اهرم های کلیدی در اجرای موفقیت آمیز طرح الگوی کشت در استان محسوب می‌شود.

سرپرست سازمان جهاد کشاورزی استان البرز با بیان اینکه برای پایداری تولید گندم جو و کلزا این سازمان بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی پیگیر اجرایی کشت قراردادی است تصریح کرد به این منظور اولین جلسه هماهنگی کشت قراردادی نیز برگزار شده است و به محض ابلاغ، به منظور عملیاتی شدن الگوی کشت در استان جلساتی با تشکل ها و کارشناسان خواهیم داشت.

این مسئول توضیح داد: با عملیاتی شدن طرح الگوی کشت در استان می‌توان گام مهمی در خصوص اصلاح الگوی تولید از محصولاتی که به آب فراوان در طول دوره رشد خود نیازمند هستند به سمت محصولات کم آب بر یا مقاوم به کم آبی و محصولات سازگار با شرایط اقلیمی و خشک ونیمه خشک در جهت مدیریت صحیح مصرف آب و افزایش بهره وری در بخش کشاورزی برداشت.

بانک مرکزی اعلام کرد

تامین ارز خدماتی شرکت‌های دانش بنیان ظرف ۴۸ ساعت

بانک مرکزی اعلام کرد: با هدف حمایت از شرکت های دانش بنیان و تسهیل در ارائه خدمات ارزی به این شرکت ها، شرکت های مذکور می توانند پس از تأئید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و ارائه درخواست به بانک های عامل، ارز مورد نیاز برای مصارف خرد را طی ۴۸ ساعت دریافت کنند.

به گزارش پیام آشنا، مصارف خرد شرکت های دانش بنیان شامل برگزاری و شرکت در همایش های بین المللی، هزینه انجام آزمایش های علمی و فنی، شرکت در دوره های آموزشی و پژوهشی، دریافت گواهینامه های بین المللی (استاندارد، کیفیت و...) و چاپ مقالات علمی در نشریات خارج از کشور می شود.

گفتنی است، مدت زمان فرآیند تخصیص ارز برای تمامی گروه های کالایی (بجز کالاهای اساسی) و خدمات در سایر بخش ها در حال حاضر ۳۰ روز است که این مدت با تصمیم اتخاذ شده برای شرکت های دانش بنیان به دو روز کاهش یافت.

طبق اعلام بانک مرکزی، تأمین ارز برای مصارف خدماتی، محدود به شرکت های دولتی نیست و امکان تأمین ارز خدماتی برای کلیه شرکت های فعال در بخش خصوصی، تعاونی ها و شرکت های هواپیمایی غیردولتی نیز فراهم است.

بر همین اساس، شرکت های مذکور می توانند از مورد نیاز برای مصارفی مانند اجاره و حق اشتراک شبکه های اطلاعتی، بازاریابی دیجیتال، آزمایش های علمی و فنی و دریافت گواهی های بین المللی (استاندارد، کیفیت و...)، هزینه های سوخت، ناوبری، هندلینگ، حقوق و حق مأموریت پرسنل و عوارض فرودگاهی، حق عضویت ها و سایر مصارف خدماتی از سامانه اسناد مثبته، از طریق بانک های عامل تأمین کنند.

شاه میرزایی با تاکید بر تسهیل و تسریع امور تجارت الکترونیکی کسب و کارها از سوی دولت گفت: حوزه تجارت الکترونیکی نه تنها به اشتغال زایی و ساماندهی مشاغل و سایر حوزه‌ها و بخش‌های اقتصادی کمک می‌کند بلکه شفافیت را هم ارتقا م‌ی‌دهد و کار در این بخش از اولویت‌های اصلی کشور است.

یک مقام مسئول خبر داد؛

گردش ۱۲۰۰ هزار میلیارد تومانی تجارت الکترونیک

سرپرست مرکز توسعه تجارت الکترونیکی گفت: حجم تجارت الکترونیک در سال ۱۴۰۰، ۱۲۰۰ هزار میلیارد تومان بوده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مرکز توسعه تجارت الکترونیکی، امین کلاهدوزان با اشاره به گزارش تجارت الکترونیکی سال ۱۴۰۰ و حجم ۱۲۰۰ هزار میلیارد تومانی گردش مالی تجارت الکترونیکی کشور در سال ۱۴۰۰، گفت: حجم مورد انتظار در اقتصاد ایران دو برابر این مقدار می‌باشد که البته نیازمند تلاش‌های فراوان در وهله اول از سوی بخش‌های دولتی و در وهله دوم همت بیش از پیش بخش خصوصی می‌باشد.

سرپرست مرکز توسعه تجارت الکترونیکی همچنین با عذرخواهی بابت به مرحله افتتاح نرسیدن اولین پارک تخصصی تجارت الکترونیکی تا امروز ۲۴ مهرماه، اظهار کرد: از ۲۰۰ هزار متر مربع فضای مذکور تا کنون عقد قرارداد ۵۰ هزار متر مربع آن صورت گرفته ولی تلاش می‌کنیم تا روز پژوهش (۲۵ آذرماه) این وعده محقق گردد و شاهد رونمایی از اولین پارک تخصصی تجارت الکترونیکی در استان تهران و احتمالا همزمان در استان گیلان باشیم.

رشد ۳۰ درصدی کسب و کارهای و تجارت الکترونیک

علیرضا شاه میرزایی معاون تجارت و خدمات وزارت صمت در این مراسم با اشاره به اینکه شیوع کرونا در افزایش استفاده از تجارت‌های الکترونیکی مؤثر بوده است گفت: از حدود نیمه‌های سال قبل با کاهش شیوع کرونا و همزمان با شروع به کار دولت سیزدهم، رشد خوبی در این حوزه داشتیم به طوری که در حوزه کسب و کار و تجارت الکترونیکی شاهد رشد ۳۰ درصدی بودیم.

وی از ثبت بیش از ۲۵ هزار ایمنداد جدید در ۶ ماه نخست امسال خبر داد و افزود: یکی از اتفاقاتی که در این دولت افتاده است مسئله ثبت محور شدن خیلی از فعالیت هاست که بدان معناست که اساساً شروع یک فعالیت نیاز به استعلام و مجوز خاصی نداشته و امور پیش رو و ثبت این ماده‌ها بسیار تسهیل و تسریع و موانع برداشته شده است.

شاه میرزایی افزود: مشخصه مثبت ثبت محور بودن آنست که کار به صورت سیستمی انجام می‌شود و فرایند دریافت مجوز، دیگر وابسته به عامل انسانی نیست

وی در ادامه با اشاره به موانع پیش روی تجارت الکترونیکی، بر ایجاد پلتفرم‌ها و خدمات پایه‌ای تاکید کرد و ایجاد این خدمات پایه‌ای را متوجه وزارت ارتباطات دانست و گفت: وزارت ارتباطات برنامه‌های خوبی را در آینده اعلام خواهد کرد که اگر این خدمات پایه‌ای را نداشته باشیم، بهترین شرکت‌ها را هم که در حوزه تجارت الکترونیکی داشته باشیم باز هم به مشکل برمی‌خوریم.

رشد تجارت الکترونیک در گرو شفافیت و تبادل داده است

مصطفی طاهری رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی نیز به بحث حکمرانی داده‌ها در کشور پرداخت و گفت: متأسفانه در حکمرانی داده-محور نبودیم. مهم این نیست که دائم سامانه ایجاد کنیم، ما همین حالا سازمان‌هایی داریم که ۱۲۰ سامانه دارند. اما حتی سامانه‌های خود سازمان‌ها نیز به هم متصل نیستند و معضل اساسی در تبادل سامانه هاست. هر سازمانی داده‌ها را متعلق به خود می‌داند. این در صورتی است که رشد تجارت الکترونیکی در گرو شفافیت و تبادل داده‌ها می‌باشد و دولت در این زمینه باید از طریق تعامل با سازمان‌ها این امر را محقق سازد.

یادداشت

فقر قابلیت

امروز، روز جهانی مبارزه با فقر نامیده شده است. فقرا افرادی هستند که از سطح درآمد کافی برای رفع نیازهای اولیه خود برخوردار نیستند. به عبارتی گفته می‌شود این افراد دچار فقر درآمدی شده‌اند، سوالی که مطرح است این است که، چگونه فقر درآمدی پدیدار می‌شود؟ بدیهی است که عناصر متعددی در پیدایش فقر موثر هستند، با وجود این برخی عوامل مقدم بر سایر عوامل تلقی می‌شوند. اکثر افرادی که در طبقه پایین درآمدی قرار دارند و جزو نیازمندان جامعه هستند، غالبا فاقد مهارت و تخصص‌های لازم برای ارائه به بازار کار هستند؛ به عبارتی این افراد نمی‌توانند قابلیت‌های لازم را کسب کنند و آن قابلیت‌ها را بروز دهند. در این موقعیت گفته می‌شود فرد دچار فقر قابلیتی شده است. به این ترتیب فقر درآمدی خود ریشه در فقر قابلیتی دارد. هر چه سطح قابلیت افراد جامعه افزایش یابد، فقر قابلیتی تنزل پیدا می‌کند و متعاقبا امکان یافتن شغل افزایش می‌یابد و نهایتا با ایجاد درآمد ناشی از کسب شغل، فقر درآمدی کاهش پیدا می‌کند.

در رویکرد فقر از دیدگاه قابلیتی، فقر را باید به‌صورت محرومیت از قابلیت‌های اساسی در نظر گرفت و نه صرفا پایین بودن درآمد که ضابطه متعارف فقر است. همواره بین سطح پایین درآمد و قابلیت پایین رابطه معناداری وجود داشته است. اما چگونه می‌توان میزان قابلیت افراد را لتفا داد؟ آمارتیاسن، نویسنده کتاب توسعه به‌مثابه آزادی و برنده جایزه نوبل اقتصاد بیان می‌کند: دو مولفه آموزش و بهداشت از کلان اولیه برای ارتقای سطح مهارت و قابلیت افراد جامعه هستند. فردی که از امکانات بهداشتی کافی برخوردار نیست، احتمال مواجهه وی با انواع بیماری‌ها بسیار زیاد است. شخص بیمار در رقابت با یک فرد سالم در تنگنای بیشتری برای کسب قابلیت و بروز آن توانایی قرار دارد. بنابراین این فرد دچار فقر قابلیتی می‌شود و فرصت یافتن شغل برای وی به سختی امکان‌پذیر است. فقر قابلیتی ناشی از بیماری و عدم امکانات بهداشتی، فرد بیمار را دچار فقر درآمدی می‌کند.

شاید عامل مهم‌تر از بهداشت، عنصر آموزش باشد. آموزش مولفه بسیار حیاتی برای رشد مهارت و قابلیت‌های یک فرد محسوب می‌شود. بدیهی است که هر میزان سطح آموزش افراد افزایش یابد، میزان قابلیت‌های آنها نیز رشد می‌کند و متعاقبا شانس اشتغال آنها بالا می‌رود. بنابراین آموزش، فقر قابلیتی را کاهش می‌دهد و متعاقبا از فقر درآمدی می‌کاهد. از سوی دیگر وقتی شخصی بیمار است یا فاقد آموزش کافی است، به لحاظ ذهنی و درونی دچار عدم اعتماد به نفس می‌شود. این گروه افراد غالبا به این باور ذهنی و درونی می‌رسند که هیچ‌گاه قادر نخواهند بود از شرایط فلاکت‌بار فعلی خود خارج شوند. بنابراین آینده روشنی برای خود تصور نمی‌کنند و خود را در دام فقر گرفتار می‌بینند. نداشتن قابلیت‌های لازم، اعتماد به نفس این افراد را متزلزل می‌کند و آنها با خطر باور درونی به فقر مواجه هستند. حال نه تنها فقر منجر به عدم اعتماد به نفس می‌شود، بلکه در ادامه عدم اعتماد به نفس نیز خود باعث تشدید فقر می‌شود و این دور باطل تداوم می‌یابد.

جوامعی که توانسته‌اند سطح آموزش و بهداشت را ارتقا دهند، در شکستن این دور باطل موفق عمل کرده‌اند و میزان فقر را کاهش داده‌اند. بر عکس ملت‌هایی که دستاورد مناسبی در زمینه ارتقای نظام بهداشتی و آموزشی خود نداشته‌اند، در ورطه فقر گرفتار شده‌اند.

براساس رتبه‌های اعلامی توسط سازمان‌های بین‌المللی، کشورهای سودان جنوبی، سومالی، نیجر، جمهوری آفریقای مرکزی و لیبریا در بین فقیرترین کشورهای دنیا قرار دارند. جالب اینجاست که بر اساس نرخ بی‌سوادی، این کشورها در صدر جدول کشورهای بی‌سواد قرار دارند. به‌عنوان نمونه نیجر با ۸۰درصد نرخ بی‌سوادی، سودان جنوبی ۷۳درصد، جمهوری آفریقای مرکزی با ۶۳درصد و لیبریا با ۵۱درصد بالاترین نرخ بی‌سوادی در سرتاسر گیتی را به خود اختصاص داده‌اند.

آمارتیاسن در کتاب توسعه به مثابه آزادی خود تشریح می‌کند، رابطه معناداری میان سطح امکانات بهداشتی و سطح آموزش با ساختارهای سیاسی کشورها برقرار است. وی بیان می‌کند، کشورهایی که ساختار سیاسی آنها منعطف، غیرمتمرکز و کارآتر است، به‌دلیل وجود رقابت بین گروه‌های مختلف سیاسی، احزاب در تلاش خواهند بود تا در جهت کسب آرای مردمی، خدمات مطلوب‌تری از جمله نظام آموزش و بهداشت با سطح بالاتری از کیفیت را عرضه کنند. در نتیجه هر میزان ساختارهای سیاسی رقابتی‌تر باشد، درجه بالاتری از آموزش و بهداشت در کشور نمود پیدا می‌کند. بنابراین سطح شایسته‌تری از قابلیت‌های افراد جامعه فرصت تبلور خواهد داشت. با تحصیل مهارت و قابلیت، شرایط برای هر فرد فراهم می‌شود تا کسب درآمد کند و خود را از دایره فقر خارج کند. نمونه بارز این وضعیت را می‌توان در کشورهای اسکاندیناوی جست‌وجو کرد که ساختار سیاسی با کیفیت و کارآی آنها تاثیر بسزایی در کسب بهترین جایگاه جهانی به لحاظ نظام بهداشتی و آموزش برای آن کشورها داشته است و توانسته‌اند سطح بالایی از درآمد سرانه را محقق کنند.

برعکس کشورهایی مانند نیجر، سودان جنوبی، سومالی با ساختارهای سیاسی متمرکز و غیر رقابتی با برخورداری از سطح نازلی از آموزش و بهداشت، جزو فقیرترین کشورها محسوب می‌شوند.

سخن آخر اینکه کشورهای مختلفی تلاش کرده‌اند تا به مقابله با فقر بپردازند؛ اما تعداد اندکی از آنها موفق بوده‌اند. هر قدر اهمیت سرمایه‌گذاری در زمینه آموزش و بهداشت جدی‌تر دنبال شود، ماحصل آن رشد توانمندی‌ها و قابلیت‌های افراد یک جامعه خواهد بود. فزونی قابلیت‌های افراد منجر به کاهش فقر قابلیتی می‌شود. با کاهش فقر قابلیتی می‌توان انتظار داشت، فقر درآمدی نیز ناپدید شود. کشورهایی که ساختارهای سیاسی، اقتصادی، چند وجهی، رقابتی و کارآ دارند، در این زمینه موفق‌تر هستند.

سیدجواد جمالی
Alborz.payam@gmail.com